

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYServing Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, WinnipegSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY MORNING, MAY 29, 1975

LETO LXXVII.—VOL. LXXVII

Severna Koreja za mirno zedinjenje

Predsednik Severne Koreje Kim il-Sung je tekom uradnega obiska v Romuniji označil vesti o napadu na Južno Korejo za "smešne".

BUKAREŠTA, Rom. — Predsednik Severne Koreje Kim il-Sung je prišel na uradni obisk v Romunijo, ki je znana po svojih dobrih odnosih z LR Kitajsko. S to je v prijateljskih stikih tudi Severna Koreja in Kim je bil komaj nekaj tednov pred svojim obiskom v Romuniji na daljšem obisku v Pekingu.

Od ameriške polomije v Indokini je v javnosti govora o možnosti obnove vojne tudi na Koreji. V ZDA je o tem obsežno javno razpravljanje, ki ustvarja bojazen, da bodo ZDA zopet zapletene v vojno na azijskem kopnu. Pogodba z Južno Korejo in ameriške vojaške sile v Južni Koreji bodo nujno potegnile ZDA v vojno, pa četudi bi se ji te rade izognile.

V Pekingu niso vneti za nasilno združevanje Koreje, ker bi to utegnilo ZDA še bolj odmakniti od Azije, kjer jih hoče imeti proti Sovjetski zvezi. Tako je razumljivo, da je Kim, ki je prej govoril, da ne bo stal "ob strani", če pride do upora v Južni Koreji, postal mirnejši in trdi sedaj, da je "smešno" govoriti o možnosti napada Severne Koreje na Južno Korejo. Severna Koreja je za združitev obeh Korej "po demokratični in mirni poti".

Libija sklenila z ZSSR obsežen nakup orožja

Sovjeti bodo dobavili Libiji za \$12 milijonov moderne orožja, pa dobili tam zato tudi vojaška oporišča.

KAIRO, Egipt. — Predsednik Sadat je v razgovoru s sodelavcem Los Angeles Times trdil, ne da bi navedel vir, da sta Libija in Sovjetska zveza sklenili dogovor o nakupu in dobavi najmodernejšega orožja v skupni vrednosti 12 milijonov dolarjev.

Sovjetska zveza naj bi v okviru tega dogovora dobila v Libiji svoja vojaška oporišča.

Zahodni obveščevalni viri trdijo, da je Libija dala Sovjetom na razpolago za njeno vojno proizvodnje pristanišče Tobruk. Glasilo KP ZSSR v Moskvi "Pravda" je že prejelo vesti o dogovoru naj bi bil podpisan te dni med nedavnega obiska predsednika vlade ZSSR A. Kosygina v Libiji.

Po sodbi Sadata bodo morali biti sovjetski vojaški strokovnjaki in inštruktorji v Libiji od 20 do 50 let, ker Libiji sami niso sposobni rabiti tako moderne orožje brez sposobnih inštruktorjev.

Vremenski prerok

Postopna pooblašitev s povečanjem verjetnosti dežja popolnjenosti 20%, zvečer, ponoči verjetnost 60%. Najvišja temperatura do 80 F (26 C).

Novi grobovi

Mary Rozman
V ponedeljek je umrla v Euclid General bolnišnici 65 let stara Mary Rozman z 376 E. 200 St., žena Johna, mati Thomasa Odlažek in June Jusich, hči pok. Johna Petek in Mary Petek-Sedmak, 2-krat stara mati, sestra Johna, pok. Rudolpha in pok. Franka. Pokojna je bil rojena v Clevelandu in je preje živela na 6123 St. Clair Avenue 25 let, predno se je pred 5 leti preselila na E. 200 St. Pogreb bo iz Železovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.30, v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na pokopališče Vernih duš.

Jean Kold
V Holy Family Home je umrla 60 let stara Jean Kold s 1102 Ansel Rd., roj. Podobnikar v Clevelandu, žena Chrisa, mati Walterja, sestra Johna in Barbare Newrones. Pokojna je bila članica SNPJ št. 5. Pogreb je danes ob 8.15 iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Kazimirja ob 9., nato na Kalvarijo. Družina bo hvaležna za darove Holy Family Home v njen spomin.

Edward Draheim
V Veteranski bolnišnici je umrl 41 let stari Edward Draheim s 1236 E. 173 St., sin pokojnih Casparja in Mary, roj. Var dian, rojen v Clevelandu. Pogreb bo jutri, v petek, iz Železovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. ob 8.30, v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.15, nato na Kalvarijo.

Joseph Hradisky
Po zadetju kapi je bil včeraj jutraj prepeljan v Huron Road bolnišnice 70 let stari Joseph Hradisky, rojen na Češkoslovaškem, od koder je prišel v ZDA leta 1911. V bolnišnici so mogli ugotoviti le smrt. Pokojni je bil mož Anne, roj. Kanyok, oče Edwarda in Josepha, 5-krat stari oče, brat pok. Katherine Rapchak. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 9., v cerkev sv. Jožefa ob 9.30, nato na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob sedmih.

Pariz proti priznanju neodvisnosti Afzaran in Isom

PARIZ, Fr. — Afari in Isi, dve glavni plemeni v Francoski Somaliji, zahtevata za sebe neodvisnost. Francoska vlada je njihovo zahtevo zavrnila.

SAVDSKI KRALJ

V razgovoru s sodelavcem The Washington Post Jimom Hoagkandom je savdski kralj Kalid koncem tedna dejal, da priznava Izraelu v mejah pred junjsko vojno 1967 pravico do obstoja, če se umakne z vsega arabskega ozemlja, ki ga je zasedel v juniju 1967, tudi iz arabskega dela Jeruzalema.

Tako stališče je zadnjič javno zavzel jordanijski kralj Husein tekom obiska v ZDA, toda beseda savdskega kralja je veliko močnejša in veljavnejša. Savdska Arabija je namreč lastnica največjih oljnih ležišč na svetu, je ena od najbogatijših držav in druga po velikosti svojih finančnih rezerv na vsem svetu. Poleg tega je savdski kralj čuvar islamskih svetih mest Meke in

Ohio na poti k večji gospodarski dejavnosti

COLUMBUS, O. — Prvič od lanskega novembra je začelo število prejemnikov brezposelnosti v Ohiju padati. To pomeni, da se je gospodarska dejavnost začela popravljati, na razpolago je več delovnih mest. Brezposelnost v marcu je bila na ravni 9.4%, v aprilu pa na 9%.

Položaj se je, kot kažejo neuradni podatki, v maju še izboljšal.

Največje idustrijsko podjetje Portugalske pod upravo delavcev

Delavci in državni uradniki so pretekli teden prevzeli upravo največje portugalske idustrijske družbe CUF.

LIZBONA, Port. — Največje idustrijsko podjetje Portugalske, 108 let stara družba CUF, ki spada med največje družbe na svetu, je prešlo pretekli teden v upravo državnih uradnikov in delavstva. To naj bi pomenilo uvod v popolno nacionalizacijo vsega gospodarstva.

Družba CUF zaposluje preko 30.000 delavcev in izdeluje vse od cigaret in cigar pa do jekla. Ona proizvaja preko 10% vsega idustrijskega blaga na Portugalskem.

Med tem se v vojaški zbornici, ki jo sestavljajo zastopniki vseh vej narodne obrambe, posvetujejo o rešitvi političnih sporov, predvsem o zahtevah socialistov in njihovo grožnjo, da bodo zapustili vlado, če te ne bodo izpolnjene. Portugalski socialisti so dobili močno podporo za svoje stališče pri ostalih socialističnih strankah svobodne Evrope, pa tudi pri Skupnem trgu, ki je sklenil na izredni seji zunanjih ministrov v Dublinu, ponuditi Portugalski gospodarsko pomoč, če bo ohranila demokratski red in politično svobodo.

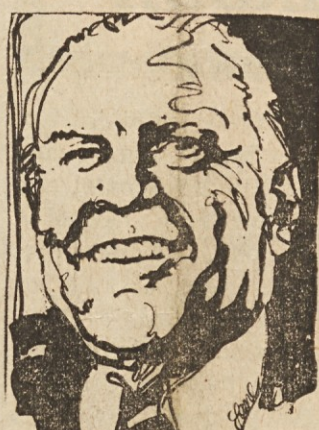
Iranski šah naročil v Britaniji še 1,200 tankov "Chieftain"

LONDON, Vel. Brit. — Iranski vladar Reza Pahlevi je naročil v Veliki Britaniji še 1,200 tankov vrste Chieftain za skupno vrednost okoli 345 milijonov dolarjev.

Že pred meseci je kupil za svojo armado 750 takih tankov.

Ford zagotavlja NATO

Predsednik ZDA je včeraj odletel v Evropo na sestanek voditeljev NATO, ki jih pričakuje o trdnosti in zanesljivosti ameriških obveznosti v okviru NATO.

Gerald Ford

BRUXELLES, Belg. — Predsednik Gerald R. Forda in njegovo ženo Betty, ki ga spremlja na sedanjih 6-dnevni poti po Evropi, sta sprejela pri pristanku tu kralj Baudouin in kraljica Fabiola. Predsednik Ford, ki je že pred odletom iz ZDA na letališču Andrew Air Force Base dejal, da bo predstavljal "samozavestno in edino Ameriko — ameriški odločnosti in zavezanosti", je po sprejemu na tukajšnjem letališču poudaril: "NATO je temeljni kamen znanja politike ZDA in uživa neomajno podporo ameriške javnosti in našega Kongresa.

Predsednikovo zagotovilo naj bi pomirilo evropske voditelje in odstranilo njihovo skrb glede zanesljivosti ameriškega varstva. To skrb sta v svojih pozdrav govori izrazila tako kralj Baudouin kot glavni tajnik NATO Joseph Luns.

Po kratkem sprejemu v kraljevi palači je predsednik Ford takoj prešel k svojemu programu. Najprej je govoril s predsednikom belgijske vlade zlasti o nakupu ameriškega leta YF-16, za katerega so se odločili Holanci, Danci in Norvežani pod pogojem, da to storijo tudi Belgijci. Ti še omahujejo, ker se ne bi radi zamerili Franciji. Predsednik belgijske vlade Leo Tindemans je dejal po razgovoru s Fordom, da se bo o tem razgovarjal danes še s predsednikom Francoske republike Valerjem Giscardom, ki pride nocoj na večerjo k belgijskemu kralju z voditelji ostalih držav NATO, četudi se sestanka NATO ne udeležuje.

PREDSEDNIK IN KONGRES V REŠEVANJU ENERGETSKE KRIZE NA RAZLIČNI POTI

Predsednik Gerald R. Ford je pred svojim odhodom v Evropo objavil v torek zvečer povišanje carine na olje na \$2 na sod in odpravo nadzora nad cenami olja in plina. Pri tem je obdolžil Kongres, da v štirih mesecih ni nič storil za reševanje energetske krize. Voditelji Kongresa so predsednikove ukrepe obsodili kot "enostavne" in enostranske in napovedali skoraj izglasovanje svojega programa.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA Gerald R. Ford je v torek zvečer preko radia in televizije obtožil Kongres, da ni v štirih mesecih storil nič za zakonitev programa, ki naj bi pomagal ZDA dosegati neodvisnost v pogledu oskrbe z energijo. Zato je objavil izvajanje svojega lastnega programa, ki ga je Kongresu predložil 30. januarja 1975, pa ga Kongres stvarno ni sprejel niti v obravnavo. S 1. junijem bo povišal carino na vsak uvožen sod olja od \$1 na \$2, Kongresu pa bo predložil, da ukine nadzor nad cenami "starega" olja. Ta in drugi ukrepi naj bi zmanjšali uporabo olja in njegovih izdelkov ter zmanjšali odvisnost ZDA od tujine v pogledu oskrbe z gorivi.

Predsednik je opozoril na resno nevarnost, ki preti ZDA, ko se je uvoz olja iz tujine zopet dvignil. V aprilu smo uvozili 38% vsega olja, ki ga dnevno porabimo, izdatki zanj so dosegli letno raven 25 milijonov dolarjev. To je težko breme za naše narodno gospodarstvo, poleg

Danes je predsednik Ford imel na zajtrku voditelja držav NATO, potem pa se je posebej sestel s predsednikom grške vlade Karamanlisom. Temu razgovoru je sledil razgovor s predsednikom turške vlade Demirelom in poseben sestanek s predsednikom portugalske vlade Goncalvesom, ki je včeraj izjavil, da bo Portugalska ostala v NATO!

Po končanih razgovorih z voditelji NATO v Bruxellesu bo predsednik Ford odletel v Madrid na Španskem na razgovore s tamkajšnjimi voditelji. Tam bo ostal preko noči na nedeljo, ko bo odletel v Salzburg v Avstriji na razgovor s predsednikom Egipta Sadatom. Od tam se bo preko Rima, kjer bo govoril z italijanskimi voditelji in obiskal sv. očeta Pavla VI., odletel domov.

tega pa spravlja naša navezanost na uvoženo olja ZDA v odvisnost od uvoznice. Če bi prišlo sedaj do ustavitve uvoza arabskega olja, bi bile ZDA v slabšem položaju, kot so bile leta 1973, je razlagal predsednik ZDA, trenutni položaj.

V svojem kratkem govoru je opozoril na potrebo povečanja nakopa premoga, ki ga imamo v izobilju in ki naj nadomesti kot gorivo olje, kjerkoli je to mogoče. Dejal je, da je prav zato odklonil podpis zakonskemu predlogu o kopanju premoga na površini, ki zahteva od podjetij, da ob koncu kopanja zemljo spravijo v stanje, kot je bila pred začetkom kopanja, ker da bi to premo podražilo.

Zavzel se je za gradnjo jedrskih elektrarn in trdil, da je ta pri nas zastala zaradi neštetihi ovir. Te je treba odstraniti.

Načelnik odbora za pota in sredstva Predstavnškega doma kong. Ullman je predsednikov program označil za enostranski in neučinkovit, ki bo naložil ljudem nova bremena, vprašanja ne bo rešil. Napovedal je, da bo Kongres do srede junija izglasoval svoj lasten program za doseg neodvisnosti ZDA v pogledu energije, ki da je veliko boljši, pravičnejši in učinkovitejši od predsednikovega. Slično se je izrazil tudi zastopnik Senata.

Ostro sta včeraj zavrnila Fordov energetskega program in njegove zadnje ukrepe zlasti sen. E. Muskie in sen. H. Jackson, ki oba veljata za demokratska predsedniška kandidata v letu 1976.

Kriza energije resno in stvarno obstoji, pa jo javnost ne vidi, ker ji pač ne tišči v oči in jo ne moti na vsakem koraku. Omejitve porabe olja in njegovih izdelkov je neizbežna, vprašanje in neednost je le v tem, kako to doseči. Omejitev je možna z omejeno prodajo ali celo z uvedbo nakaznic na gasolin, olje in vse izdelke iz olja, možna pa je tudi s povišanjem cen olja in njegovih izdelkov.

Predsednik se je odločil za to pot, na njo pa se je podal tudi Kongres. Razlika je le v tem, da hoče predsednik omejiti uvozi z uvedbo carine, pa pri tem povečati dohodek oljnih družb doma, ki bodo za obseg carine povišale cene domačega olja, za enkrat le "novega", ki so brez nadzora, kasneje pa tudi vsega ostalega. Del tega dobička naj bi bil zajet s spremembo davčnega zakona.

Kongres je proti uvedbi carine, odločil pa se je za uvedbo in postopno poviševanje posebne trošarine na gasolin. Dohodki te naj bi šli v poseben sklad za financiranje raziskav in razvoja novih goriv. Predlaga učinkovitejši motorje za avtomobile, boljše izolacijo stanovanj v pogledu toplote in mraza, večjo uporabo premoga v industriji namesto olja, kjer je to možno, ter še vrsto drugih ukrepov. Celoten program je precej zvo-

Iz Clevelanda in okolice

Konec pouka — Učiteljski zbor Slovenske šole pri Sv. Vidu sporoča staršem učencev in učenk te šole, da bo pouk za letošnje leto zaključen v soboto, 31. maja, ob 11. dopoldne. Razdeljena bodo tudi spriječala.

A. Pinkney kandidat za župana Clevelanda — Arnold R. Pinkney, eden od znanih vodnikov črnega dela prebivalstva mesta, je včeraj objavil, da je kandidat za mestnega župana. Sedanjega župana je ostro prijel zaradi rastočega zločinstva v mestu in zaradi njegove finančne politike. A. R. Pinkney je član demokratske stranke, ki bo verjetno podpirala njegovo kandidaturo.

Izraelci in Sovjeti se pogovarjajo

WASHINGTON, D.C. — Sovjetska zveza in Izrael nimata uradno nobenih diplomatskih stikov, stvarno pa so ti kar precej živahni tako v Washingtonu kot v nekaterih drugih glavnih mestih.

Tako sta se v Washingtonu ponovno tajno sestala A. Dobrinin in S. Dinitz, slični sestanki med poslanikoma Izraela in ZSSR naj bi bili tudi v Bonnu.

Zadnje vesti

PRAGA, ČSR. — Narodna skupščina je odobrila spremembo ustave, ki omogoča odstop predsednika republike gen. L. Svobode in njegovo nadomestitev z G. Husakom, glavnim tajnikom Komunistične partije.

LIZBONA, Port. — Socialisti so opustili svoj bojkot vlade, ko izgleda, da se je položaj nekaj umiril, četudi vlada njihovih zahtev ni izpolnila.

BEIRUT, Lib. — Predsednik republike Franjeh je imenoval za predsednika vlade Rašida Karamu-ja, kar je pomirilo napetost in končalo spopade med palestinskimi gverilci in Falangisti, v katerih je bilo tekom zadnjih 7 dni okoli 80 mrtvih in več sto ranjenih.

VIENTIANE, Laos. — Med Poslanci ZDA in Laosom je prišlo do sporazuma o končanju ameriške pomoči Laosu s prihodnjim mesecem. Levičarski "študentje" so nato opustili obleganje poslopja, kjer so se držali en teden trije Amerikanci, člani uprave te pomoči.

BRAMPTON, Ont. — Mike Slobo-dian, 17 let stari dijak je prišel v šolo z dvema puškama in začel streljati v učilnici in po hodnikih. Ubil je enega učitelja in enega dijaka, 14 drugih ranil, nato pa smrtno ustrelil samega sebe.

nel in obstoja dvom v njegovo učinkovitost, ko se vsak član Kongresa bori za koristi skupin in podjetij v svojem volivnem okraju, namesto da bi glasoval z ozirom na splošno korist in potrebe dežele.

Pri položaju, kot je sedaj, bomo verjetno še dolgo čakali na res učinkovit in uravnotežen program za omejitev odvisnosti ZDA od uvoza olja iz tujine. Treba je namreč, da se tako predsednik kot Kongres odpo-vedata medsebojni politični igri in se lotita vprašanja z gledišča splošne koristi in potrebe vse naše dežele.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — 431-0623 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Združena države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Združenih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months

Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 84 Thursday, May 29, 1975

Spodleteli poskus partizanske kolaboracije z nacisti

V teh dneh, ob tridesetletnici konca druge svetovne vojske, se mnogo govori in piše o tem, komu gre v prvi vrsti zasluga za zlom fašistične Italije in nacistične Nemčije. In kot posledica tega, za osvoboditev narodov v Evropi, ki jih je bila pomandrala nemška vojna mašina. Slišali in brali smo, kako so se širokoustili Sovjeti, češ, da so dejansko Rusi potolkli Hitlerja, zapadni zavezniki so nudili le neznatno pomoč. To je seveda lažljivo zavijanje dejstev, če pomislimo na mojstrsko akcijo Overlorda, ki je z izkrcanjem v Normandiji ustvaril novo zapadno fronto, in pa na vdor zapadnih vojnih sil v Italijo, ki so zlomile fašistični režim in močno zaposlile nemško vojno silo. Ti dve akciji sta tako oslabili nemško armado na vzhodni fronti, da je bilo Rusom omogočeno zmagovanje nad šibkimi nacističnimi frontami. To je danes že zgodovina, ki jo vse besedičenje ne more predruščiti. Toda razpravljanje o tem ni namen tega spisa.

Nas zanimajo medvojni dogodki predvsem v Sloveniji, pa tudi v celi Jugoslaviji, saj so med seboj povezani. Z dneve tedne je udarilo na dan toliko napihnjenega bahaštva o legendarni borbi partizanstva pod vodstvom partije za svobodo narodov, na drugi strani pa toliko ogabnih podtikanih kolaboracije in izdajstva vseh nasprotnikov komunistične revolucije, da je ob sedanjem oživiljanju dogodkov onih časov prav in potrebno stvari postaviti v pravo, objektivno luč.

Da bi to mogel napraviti, sem pogledal v knjige, kjer so dogodki opisani stvarno in z znanstveno rutino. Vse trditve slonijo na podatkih listin in dokumentov iz tiste dobe, ki so sedaj na razpolago zgodovinskega. Torej ni nič pristranskih olepšav, nič zabuhlih pretiravanj, pa tudi nič poniževanj in podtikanja. Je čista, stvarna, znanstvena resnica.

Ob tej priliki bom navedel izmed mnogih en značilno važen odlomek iz zgodovine tiste dobe v razsvetljenje tistih Slovencev doma in na tujem, ki se verjamejo partijskemu zavijanju resnice o legendarnem boju za svobodo, in o kolaboraterjih in izdajalcih na nasprotni strani.

S posebno skrbnostjo in natančnostjo je te dogodke raziskal zgodovinar Walter R. Roberts in svoje izsledke objavil v knjigi "Tito, Mihajlović and the Allies, 1941-1945". (Rutgers University Press, New Brunswick, N.J.). V zvezi z razgovori in pogajanjmi med Nemci in partizani, ki jih bomo tu navedli, gre na prvem mestu omeniti vlogo, ki jo je igral nemški inženir Hans Ott, poslan v Bosno za raziskovanje rudnih in lesnih virov za nemški vojni stroj, pa je obenem tudi vohunil. Partizani so ga ujeli in z njegovim posredovanjem se je začela akcija za izmenjavo vojnih ujetnikov, pa tudi vse drugo, kar je sledilo.

Za časa nemške četrte ofenzive je bil dogovorjen sestanek med poveljnikom 717. pehotne divizije generalom Benignus Dippoldom in vodilnimi predstavniki partizanov: Milošem Markovićem (pseudonom za Milovana Djilas), Vladimir Petrovićem (Vladimir Velebit) in Kočo Popovićem. Nemški memo (NOKW 1088) ugotavlja, da se je razgovor vršil v Gornjem Vakufu (zapadno od Sarajeva) dne 11. marca 1943. Partizanska delegacija je naglasila, da partizani ne vidijo razloga za boj proti nemški armadi — oni se bojujejo z nemškimi trupami samo v samobrambi — edino, kar želijo, je boj zoper četnike (gverilsko vojsko gen. Mihajlovića). Zavračajo vsako zvezo z Anglijo in so pripravljeni jih napasti, če bi se ti izkrcali v Jugoslaviji. Ker hočejo svoj boj osredotočiti zoper četnike, bi radi imeli določene teritorije v svoji oblasti.

To vsebino nemškega memoranda potrjuje partizanski dokument s podpismi Djilasa, Velebita in Popovića, kjer predlagajo priznanje partizanov za redno vojsko (nemško vodstvo jih je smatralo za "rebele") ter ustavitev sovražnosti med nemškimi silami in partizani. Izrecno stoji zapisano in potrjeno, da smatrajo partizani četnike za glavnega sovražnika.

Nekaj dni kasneje je nemški minister v Zagrebu Kasche poročal Berlinu o sestanku, naglašujoč verjetno ustavitev partizanskega bojevanja z Nemci in Italijani in partizanski umik v Sandžak za njihov obračun z Mihajlovićevimi četniki. Med tem so bili pripravljeni nadaljnji razgovori med Nemci in Djilasom ter Velebitom v Zagrebu, kamor ju je 25. marca pripeljal čez nemško linijo nemški zrakoplov iz Sarajeva. Tu sta govorila z nemškim poveljnikom za Hrvatsko gen. Glaise von Horstenau-om. Ker Kasche ni dobil iz Berlina od zun. ministra Ribbentropa odgovora na svojo prejšnjo brzojavko, je poslal 26. marca drugo. (Obe brzojavki ima avtor knjige v svojem arhivu.) V njej naglašuje, da sta partizanska zastopnika spet ponudila ustavitev vojskovanja, če bi jih Nemci pustili pri miru v Sandžaku in dodaja, da je videti močno željo od strani partizanov, da bi se sovražnosti končale. "Vidim možnost, da se štedi naše

moštvo in kri in da na ta način moremo uspeti hitreje." pravi Kasche dobesedno.

Vse je bilo lepo napeljavano, vendar je v celoti propadlo. To pa zato, ker Berlin ni delil mnenja svojih zagrebških eksponentov Glaise von Horstenau-a in Kasche-ja, ampak je ostro nasprotoval vsaki spravi in akomodaciji s partizani. Ko so Hitlerju predložili oceno zagrebških stikov s partizani, je ta kratko dejal: "Z rebeli se ne pogaja — rebeli se morajo postreliti." (Walter Hagen, Die Geheime Front.)

Sredi aprila 1943 je Kasche poslal še en telegram Ribbentropu, naj bi Nemci izkoristili tedanje boje med četniki in partizani v svojo korist, pa je dobil odgovor, ki je dokončno uničil vsako upanje na akomodacijo nacistov s partizani.

K vsem tem dokumentarnim dogodkom ni treba pisati komentarja o jedru, smislu in namenu partizanske borbe "za svobodo".

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Poročila se bo

Marija Magdalena Hutar

CLEVELAND, O. — Gospod in gospa Matija Hutar iz Euclida, Ohio, naznanjata, da se je njuna hčerka Marija Magdalena zaročila z Markom E. Blanchard, sinom dr. in gospe Gerald E. Blanchard iz Chelsea, Michigan. Mark in Mary sta diplomirala na John Carroll University.

Mark je zaposlen pri Bailey Meter Co. v Wickliffe, Ohio; Marija pa je učiteljica 6. razreda pri Sv. Vidu. Poroka je predvidena za 21. junij v cerkvi sv. Vida.

Mladi, delavni in prijazni rojakinji želijo prijatelji in znanci vse dobro in vso srečo!

P. Z.

Veliko tekmovanje na Slovenski pristavi

CLEVELAND, O. — Kot ste gotovo že brali, se bodo vršile prihodnjo soboto in nedeljo na Slovenski pristavi balinarske tekme med najboljšimi moštvami iz Clevelanda in okolice. Čas za prijave je uradno že potekel, ampak zamudniki še vedno lahko kličejo predsednika Janeza Kosmača za vsa pojasnila in morebitne nove prijave (851-6411).

Prijatelj iz Wisconsina me je v pismu vprašal, če se Kleve-landčani sploh zavedamo, kako smo srečni, da se tako pogosto lahko udeležujemo najboljših koncertov, dramskih predstav in različnih tekmovanj. Tudi o tem najnovejšem tekmovanju je bral v A.D. in ga zanimal, če bo res tako na višku in kvalitetno zadovoljivo, kot se govori.

Ker bo šlo tukaj za najboljšo balincarje, kar jih premore država Ohio in ker o sebi nerad veliko govorim, mu sploh nisem opisal. Poudaril pa bi rad tukaj, da je balinanje šport zase, v katerem se je nemogoče izpopolniti v treh tednih in tudi nobenega penziona ne obeta po doživljenem 65. letu starosti, saj se navadno takrat še bolj prikupljuje, ki so se kdaj z njim ukvarjali.

Če je res, kar se govori, da so najboljši balincarji živeli ali še živijo v bližini Slovenskega doma na Holmes Avenue, potem mislim, da se za to dejstvo moramo zahvaliti v prvi vrsti izvršnim učiteljem, ki smo jih imeli v zadnjih 25 letih in pa g. Pižmahu, ki je skozi dolgo vrsto let skrbel za obe balinišči. K

nam so namreč zahajali tudi Italijani preizkušat svoje znanje in skoraj redno si našel tam kakega Dalmatina, Primorca, Korošca (Adolta), Nemca (Toneta), Rusa (Ivana), Grka (Franka, Staneta) itd.

Tekme se bodo vršile v soboto in nedeljo med 10. uro zjutraj in 4. popoldne. Za vsako moštvo bo določen čas in kot vidite, bodo po 4. uri prosti vsi. Tako odpade bojazen, da se kdo zaradi tekmovanja ne bi mogel udeležiti koncerta Slakovega ansambla bodisi v soboto ali nedeljo.

V upanju, da se prijavi čim več takih, ki niso preveč nevarni, kličem vsem športnikom: Na svidenje na Slovenski pristavi! Mecan

Telovska procesija pri Sv. Lovrencu

CLEVELAND, O. — Procesija sv. Rešnjega Telesa v nedeljo, 1. junija, pri Sv. Lovrencu v Newburghu. "Spet kliče nas venčani maj, k Mariji..., poje sedaj slovenska pesem s kora. Bliža pa se že mesec junij; sedaj pa se tudi glasi vabilo: Pri- dajte, molimo! Praznik sv. Rešnjega Telesa bo letos prvi dan junija. Vabimo vas, da se pridružite, kolikor vam je mogoče, faranom Sv. Lovrenca.

Imeli bomo spet kot po navadi procesijo s sv. Rešnjim Telesom po pol dvanajstih maš. Sli bomo ven na naše ceste med pritrkavanjem zvonov, petjem cerkvenih pesmi. Stirje oltarji bodo pripravljeni, evangeliji se bodo peli in prošnje za vse potrebe in končno naš Gospod Jezus bo dal svoj blagoslov.

Ni več veliko takih procesij v Clevelandu, slovenska je le ta, pač pa je še vedno nekaj poljskih župnij, ki imajo to navado, ki so jo naši predniki iz starega kraja prinesli. Napravimo ta dober namen, da se udeležimo procesije in tako pridružimo našim vernim ljudem v domovini ter z njimi in zanje prosimo za vse velike dušne in telesne potrebe narodov in Cerkev.

Tako: V nedeljo, 1. junija, ob pol dvanajstih sv. maša in po njej procesija sv. Rešnjega Telesa. Na svidenje tedaj!

J. V.

Po dolgi bolezni se zopet oglaš

HUNTINGTON, Conn. — Milnilo je že več kot po leta od mojega zadnjega poročila v Ameriški Domovini. Bil sem težko bolan in še vedno težko pišem, radi tega bo to moje poročilo kratko.

Sin Ivan me je 3. decembra lani peljal v bolnico na pregled. Še predno sem prišel na vrsto, je bruhnila kri iz pljuč. Odvedli so me v operacijsko sobo. Po operaciji sem bil štiri tedne v nezavesti. Ko sem prišel k zavesti, sem imel dve gumijasti cevi v grlu, skozi eno sem dihal kisik, skozi drugo so me hranili z mlekom. Po nekaj dneh so vzeli cev iz grla in jo porinili

skozi nos v želodec. Bile so hude bolečine. Vsak dan so me pikali z injekcijami. Vzeli so čez 30 rentgenskih slik. V grlu sem imel še vedno cev za dihanje.

Ko se je rana zacelila, so me poslali domov še bolnega. Doma sta mi sin Ivan in snaha pripravila lepo bolniško sobo. Preskrbela sta aparat kot škafr velik za dihanje, drugi manjši za čiščenje pljuč. Bila so vsa zalepljena s katarjem. Dva meseca sem ležal doma in jemal štiri vrste zdravil. Šele po 4 mesecih sem bil toliko boljši, da sem vstal iz postelje.

Zdravje se počasi vrača, ho- dim ob palici in še z njo težko. Sreča je, da smo v mesecu maju; dnevi so dolgi, sonce postaja močno, kar dobro delam in bolnim. Marijin mesec maj je najlepši v letu. Narava se zbudi iz zimskega spanja, travniki ozelenijo in drevje se odene v cvetje. V maju obhajamo tudi Materinski dan. Srečen je, kdor ima mater še živo. Lepo je, da se materi za njeno ljubezen in skrb oddolžimo z malim darom, one so tudi z malim zadovoljne.

Dne 4. maja je umrl naš najboljši prijatelj Stanko Cukale, zadet od kapi; on je bratranec misijonarja Jožeta Cukaleta v Indiji. Kako je bil priljubljen pri faranih, je pokazal njegov pogreb. Nad 30 avtov ga je spremljalo na božjo njivo. Dragi prijatelj, počivaj v miru, naj Ti bo tuja zemlja lahka, ko Ti ni bilo dano, da bi bil pokopan v domači! Zapušča ženo in tri sinove, dva v ZDA, enega v Jugoslaviji. Vsem preostalim naše globoko sožalje.

Prijatelja Kuhelna prosim, da mi pošlje natančen naslov. Pisal sem mu, pa je bilo pismo vrnjeno.

Pozdrav vsem čitateljem AD! Frank Zele

Glas iz Elk Riverja

ELK RIVER, Minn. — Prišel je čas, da obnovim naročnino, ki mi poteče ta mesec. Res, čas gre tako hitro! Prav danes je 30 let, odkar sem zapustil dom. Koliko spominov se obudi te dni. Kaj vse smo preživeli? Danes se človeku skoraj zdi neverjetno. Casopisi bodo pisali o naši zgodovini onih dni vsak po svojem mišljenju. Koliko smo se naučili od vseh prestanih grozot, včasih premišlujem in se mi zdi, da prav malo. Kako smo pozabili na mnoge dogodke, ni so nas izučili, da strankarstvo in sovraštvo ne prinese nič dobrega. V časopisu vidim še vedno medsebojno kritiziranje tudi med slovenskimi ljudmi, kjer jih je več skupaj. Zakaj se bi še vedno delili v mestno gospodo in podeželsko rajo ali skupino manjvrednih? Zakaj se moramo še vedno ločiti v dve skupini? Saj smo vsi šli skozi isto trpljenje? Res je lepo, kjer je več Slovencev skupaj, ampak kjer so razdeljeni na dvoje, je pa žalostno.

Povedati moram, da sem bila v Milwaukeeju par dni pretekli mesec in bila tako srečna, da sem bila tudi na prireditvi "Kresa" v Chicagu 12. aprila. Bilo je res vse izvrstno podano, Plesalci, narodne noše, res lepo je bilo! Vsa čast mladini, ki je nastopila! Če mi bo mogoče, se bom še kdaj potrudila, da bom še kaj tako lepega videla, četudi sem precej daleč od Chicaga ali Milwaukeeja in ni veliko prilik na razpolago. Res je lepo med Slovenci, če gredo skupaj in pripravijo stvari v veselje in zabavo.

Nekaj pa me je presenetilo v nedeljo, 13. aprila, ko sem poslušala Slovensko radijsko uro. Mislila sem sigurno, da je res slovenska, toda kako naj zasluzi to ime, če pa je polovico angleškega. Cisto gotovo je med tolikimi mladimi ljudmi nekaj takih, ki bi po slovensko podali program. Kakšno koli vsebino bi bilo treba prebrati ali povedati. Po moji sodbi ta ura ni bila slovenska, ampak mešana.

Po spominskih svečanostih 17. in 18. maja 1975

CLEVELAND, O. — Za nami je spominska svečanost ob 30-letnici smrti naših junakov in mučencev ob koncu zadnje vojne. Hvala Bogu in vsem, ki so sodelovali, lepo je potekla.

V soboto je bila dvorana Sv. Vida polna. Razumljivo je, da je ta spominska slovesnost zaje- lila predvsem tiste, ki so sem pribežali po drugi svetovni vojni in imajo med pobitimi naj- ožje sorodnike, vsi pa gotovo prijatelje in znance.

Prireditve je bila v rokah in na ramah mladine. Vsaka starijša generacija se mora zani- mati za mladino, kateri bo od- dala svojo dediščino. To bo po- tem mladina gotovo po svoje krojila, vendar je važno, da imajo mladi osnovno spoštova- nje za ideale, za katere so stari živeli in umirali. To vprašanje komuniste doma zelo skrbi: vsak rod, vsaka ideologija in isti problem. Hvala Bogu, mladi vstajajo med nami, o katerih u- pamo, da nas ne bodo razočarali. Treba pa je obojega: narod- nega ponosa in še bolj verske zavesti: to skupaj stoji in pade.

Akademija je pokazala prav- zaprav oboje: naša mladina v različnih skupinah in s pomoč- jo pevcev "Korotana" in "Slo- venskih fantov" je izpovedala, da veruje v narodne in verske ideale, za katere so tisoči žrtvo- vali svoje življenje pred leti. Bilo je za starejše ne le zanimi- vo, ampak naravnost ganljivo poslušati govorico naših mla- dih: lepo, glasno izgovarjajo in pravilno. Prav nič ni motilo, če je tu in tam zazvenelo dolenj- sko narečje, saj je dolenjska go- vorica osnovna slovenskega knjižnega jezika in naši ubogi fantje in moške pred trideseti- mi leti so govorili ta jezik, ko so klicali Boga in ljubo Mater Ma- rijo za pomoč v zadnji uri! G. Jože Likozar je tolmačil in izra- žal v visoki in izbrani besedi.

naše misli in čustva ob tej pri- liki: poklonil se je padlim, ozi- ral se na nas in naš položaj se- daj in v prihodnosti, ki jo bo prevzela mladina. Bog je hotel, da je bil ob teh slovesnostih z nami mož, ki ima največje za- sluge, da smo sploh mi sloven- ski begunci dospeli v to ameri- ško deželo: g. dr. Valentin Mer- šol st. Vodja prireditve, Janez Tominc, ga je v imenu vseh po- zdravil in se mu po vsej pravici zahvalil.

Na binkošno nedeljo popo- dne smo se zbrali pri Mariji Vnebovzeti. Ali ni pomenljivo, da smo bili pri Njej, ob kateri so se zbrali naši dragi pred 30 leti in upamo, da se bomo tam zbrali mi vsi, ki hodimo po Kri- stusovem potu proti večnosti? Tam je bila maša po novem in vendar starem načinu, edino pravem, ko vse sodeluje! Du- hovniki so opravljali svoje mo- litve posamič in skupno, 7 jih je bilo! Pevci na koru pod vod- stvom spretnega organista G. Ivana Riglerja so peli in cerkev, polna, pisana v narodnih nošah, se jim je pridružila. Imeli smo bralce komentatorje, strežnike, nič ni manjkalo, vsak je opravil svoje. In tudi pozdrav miru smo si dali: ta mir, ki ga svet ne mo- re dati; prihaja iz večnosti in tja vodi: ne pozabimo na mir, ki je sad pravičnosti in vse drugo se nam bo navrglo! Mladi so si izbrali svojega duhovnika, ki je maševal in govoril v njihovem imenu in zanje: "Kakor naši ve- liki moške in fantje tako tudi mi živimo iz prepričanja in se ne o- bračamo po vetru, kakor dela- nje naš čas." Tako je minilo, pa ostalo je v naših srcih kot spo- min, lep spomin. "Vse mine in vse ostane!" Minili so naši junaki in glej, ostali so; minili bomo tudi mi, ali kar je v nas in našem življenju dobrega, bo po božjih načrtih in volji ostalo. Tako bodi! Jože Vovk

VESTI IZ SLOVENIJE

Brezposelnost v Prekmurju

Prekmurje je imelo vedno te- žave z zaposlovanjem svojih lju- di, tudi pod rdečo vlado ni nič boljše. Tako se daljšajo v za- vodih za zaposlovanje v Soboti vrste iz dneva v dan, kot poroča "Delo" 6. maja 1975. Med 1400 nezaposlenimi koncem aprila je bilo 118 kandidatov s poklicno šolo, naglo pa narašča tudi šte- vilo brezposelnih s končano srednjo, višjo in visoko šolo.

Možnosti za zaposlitev prek- murske odvišne delovne sile v močnejših slovenskih središčih niso posebno ugodne, predvsem ne vlečejo skromni zaslužki, za- poslitve doma pa ni. Med brez- poselnimi je precejšnje število zdomcev, ki so se v Nemčiji na- vadili velikih zaslužkov.

Za sklepe se ne menijo

Tako je ugotovilo predsedstvo Centralnega komiteja Zveze ko- munistov Jugoslavije na svojem zadnjem zasedanju pretekli me- sec. Stane Dolanc je razlagal, da se gospodarskih sklepov za leto 1975 doslej niso skoraj nikjer držali in da tega ni mogoče mi- ro trpeti in gledati. Dejal je, da to sicer ni gospodarski kriminal, je pa zakonitost, ki povzroča škodo celoti na korist določenih skupnosti, pa naj so to delovne organizacije, občine, republike.

Upam, da drugod ni tako! Po mojem, kar se objavlja za slo- vensko, mora biti to v celoti, ne na polovico, pol ptica in pol mi- ši kot netopir. Prav rada bi se letos udeležila kje kake 30. ob- letnice, a najbrže mi ne bo to mogoče.

Pozdravljeni vsi pri uredni- štvu!

Ivanka Kraljič

Nafto iščejo

Odkar se je nafta (olje) po- dražila, so jo v Sloveniji začeli znova pazljiveje iskati. Ponov- no in po novih, modernejših me- todah stikajo za njo v Pomurju, pa tudi okrog Ormoža, v Slo- venskih gorah in Haložah, pripravljajo pa se na to tudi na Krškem polju in v Slovenskem primorju.

Strokovnjaki, ki so bili zbra- ni pretekli mesec na posvetu v Lendavi so mnenja, da so izgle- di za odkritje večjih nahajališč ugodni.

Na tuje na dnino

Pod tem naslovom je "Delo" 14. maja 1975 objavilo, da je v času od leta 1964 do 1974, torej v 10 letih, odšlo iz Slovenije na delo v tujino 81.437 delavcev. Med njimi je bilo kakih 25.000 sezonskih delavcev, ki so se vra- čali domov, pa zopet odhajali na tuje.

Poleg teh uradnih odhodov je mnogo neprijavljenih, ko so šli ljudje na tuje na svojo roko. Jugoslavija je z nekaterimi ev- ropskimi državami sklenila po- sebne dogovore o pogojih zapo- sljevanja njenih državljanov, ta- ko z Avstrijo, Zah. Nemčijo, Ni- zozemsko, Belgijo, Švedsko.

Tudi elektrika dražja

Uradni list je objavil, da so s 1. majem povišane cene elek- tričnega toka za 25%.

Zadnje vesti

Za zadnje vesti iz Slovenije poslušajte v Clevelandu in oko- lici Slovensko radijsko uro "Pe- smi in melodije iz lepe Slove- nje" vsak večer od ponedeljka do petka na postaji WXEN-FM na 106.5 MC, katero vodita dr. Mi-

Bili so borci, bili so Kristusova fronta

Na Spominski proslavi 17. maja v farni dvorani pri Sv. Vidu je imel inž. Jože Likozar globok in tehten govor, ki ga prinašamo tu našim čitateljem. Naj ostane zapisan kot dokument dobe, da ne bo izvenel v pozabo.

Slovenke in Slovenci!

Kakor da je pomlad, ki ozele, ni naravo, prinesla duha in novega navdušenja tudi v nas, se je v preteklih mesecih zganila vsa slovenska skupnost. Zvenela je beseda preko radia, govorilo je časopisje ter pričalo, da človek ne more prav doživljati in spoznavati sedanjosti, če je ne osvetli z lučjo, ki prihaja iz preteklosti. Ako smo sledili temu, kar so mnogi iz svojega doživljanja, pa tudi iz svojega prepričanja napisati o dogodkih iz leta 1945, se nam zdi nemogoče, k vsemu dodati novih, izvirnih pogledov. Segamo zato nazaj, daleč v preteklost, preko leta smrti, ki je uničilo cvet slovenskega naroda in iščemo oporišča v tistem čustvu, ki je prestalo preizkušnjo časa, nasilja in preganjanja.

Mocnejša kakor smrt je ljubezen!

S to mislijo v srcih je slovenska mladina pripravljala današnjo proslavo. S to mislijo se jim pridružimo — v tej misli se združimo, ko obujemo spomine na dneve, strašne in tragične dneve, kot jih slovenski narod še ni doživel v svoji zgodovini, spomin na našo Kalvarijo. Res ni moč pozabiti 12.000 slovenskih mož in fantov, ki so prelili zadnjo kapljo krvi za svoje in naše prepričanje. Ne moremo in ne smemo jih pozabiti! Ali — ne omadežujemo spomina nanje s kakim krikom po maščevanju. Naš spomin naj posvečuje želja, da se nekoč združimo z njimi čisti in neomajni v prepričanju, za katerega so oni pred tridesetimi leti stopali preko muck v smrt, a preko smrti v Slavo.

Kar živi, umira. Smrt je torej lastna vsem. Nihče ji ne uče. Slava pa more biti le prislužen. Naši junaki so jo zaslužili in zapečatili s smrtjo, mi jo moramo prislužiti z življenjem. Da bo torej naše delo in nehanje častno, zajemajmo iz njihovega žalostnega konca pogum in iz tega poguma nam bo ostalo življenje lažje in mirnejše.

Kdor spozna resnico, nosi v svojem srcu mir in se ne boji nasprotovanj. Mnogi prijatelji in dobrotniki, ki smo jih našli v naši novi domovini Ameriki, so do konca svojih dni živeli v takem miru. Ker je današnji dan posvečen spominu, postojmo najprej pri njih. Kakor stebri so stali: msgr. Ponikvar, Father Oman, Ivan Zorman, Jaka Debevec, Anton Grdina, Jože Neumanich in še drugi... Kljubovali so nasprotnim vetrovom in nam v najtežjih časih stali ob strani. Čast in hvala jim, ki dogodkov revolucije niso sami doživeli, pa so jih razumeli! — Poklonimo se spominu tudi vseh onih, ki so hodili pot begunstva z nami, pa smo jih izgubili, ke ser je iztekel čas njihovega boja. Na čelu je stal naš veliki voditelj, vladika škof dr. Gregorij Rožman, ki je prvi pokazal na lažnjivo krinko komunizma. Čeprav v stalni nevarnosti, da izgubi življenje, je neustrašeno učil. Dalje msgr. Škerbec, pa tudi laiki kot dr. Miha Krek, Zdravko Novak, general Ivan Prezelj in še mnogi drugi, ki so umrli v zdomstvu, zvesti krščanskim idealom. Vse te moramo prišteti med žrtve komunizma, čeprav niso omahnili pod kroglo. Vsi so črpali moči od iste zapašine in v vseh je do konca živela tolikšna ljubezen do domovine, da so vredni vrstniki padlim domobrancem.

K spominu tisočih borcev proti komunizmu dodajmo nocoj tudi mlada življenja teh, ki so rastle z nami in so padli v Vietnamu in prej v Koreji. Na svoj način so zvezani z vsemi tistimi, ki so padli ali bili porjeni na tleh slovenske domovine. Ljubili so svobodo kakor domobranci in četniki — slovenski protikomunistični borci — padli so za tisto svobodo kakor oni.

Kje vse so še slovenske kosti? Po skritih gozdovih, na kopališčih nekdanih taborišč po Italiji, Nemčiji in Avstriji in v pepel sežgani, ki ga niti zagrebli niso. Vseh in vsega se spominjamo za letošnjo tridesetletnico.

Švicarski svetnik Nikolaus von der Flue je zapisal: "Če premišljam Jezusov smrti ni boj, ki ga je prestopal na križu, ne postanem žalosten, pobit in potrt, ampak sočutje napolni celo moje srce s tako sladkostjo, da se le-ta razlije v vse moje ude, živce in dele, ter jim da tako svežost, silo in živahnost, ki si jih ne morem razložiti." Ko se mi spominjamo zadnje žrtve vseh naših hrabrih borcev, naj napolnjujejo našega duha ponos, zaupanje in ljubezen. To troje in najbolj ter pred vsem — ljubezen.

Po tridesetih letih se ne shajamo več na grobovih, da bi na njih žalovali. Danes proslavljamo spomin tistih, ki so nam kazali vzor domovinske ljubezni. Zahvaljujemo se jim za njihovo žrtve in se krepimo ob njihovem junaštvu. Zato so naši obrabi danes resni, a seva z njih ponos, da smo med prvimi stopili na pot, na katero mora danes svobodni svet, če hoče ohraniti svojo vrednost; ponos pa tudi, da smo iz svojega naroda žrtvovali predragocene žrtve, ki danes že rodijo bogat sad.

Iz tega ponosa nam raste zaupanje. Prav po spominskih proslavah, kot je današnja, stopamo v svet, ne kot žrtve razmer, ampak kot sotrporci zgodovine. Po naših mrtvih gremo in bomo šli v širše, popolnejše, svetlejšje življenje. S pričevanjem o preteklosti bomo pomagali vsem, ki so v vrtincih in zmedah. In ko gledamo, s kolikim prepričanjem je mladina stopila na pot pričevanja, zaupamo, da nismo na dnu, ampak da se dvigamo in rastemo. Moč drevesa je v njegovih vejah in veja mladine na slovenskem zdomskem narodnem telesu je močno pognala. Mladina bo v sebi in pred svetom vsak dan pozlačevala tisočere smrtne rane, v katerih so izkrevavali naši bratje. S ponosom in vero v bodočnost zato gledamo svetu v oči. Bolečina nas je okrepila in iz nje brsti ljubezen, ta pa nas nagiba, da nadaljujemo duhovni boj, ki so ga bili mučenci, katerih se danes spominjamo.

Junaki so bili. Hodili so pod praporom z najlepšim napisom: Bog — Narod — Domovina! In resnično so v svojem nastopu postavili pred blagor naroda in domovine in tudi pred skrb za svojo osebno varnost — Boga. Kadar govorimo o naših padlih, vse preveč poudarjamo, čemu so nasprotovali, in pri tem pozabljamo, za kaj so se borili. Protikomunistične borce jih imenujemo, namesto da bi jih imenovali to, za kar so z dušo in telesom stali. Bili so borci božji, Kristusova fronta. Ne kakor Valhjun in njegova vojska, ki je v preveliki vneim in v napadnem navdušenju morila mamlikom vdane Slovence, ampak možje, ki so spoznali, da je Satan izbral komunizem kot orodje za načrtno izpodirvanje krščanskih načel in vpeljavanje brezboštva. Sledili so Resnici; in ko so v boju podlegli, ni bil njihov zadnji vzdihljaj razočaranje in obžalovanje, da so šli za resnico. Padali so v brezna, preko ustnic pa jim je z zadnjih dihom šla molitev k Bogu, ki je bil in ostane njihov vrhovni vodja in poglavar. V tem je najbolj ožarjena njih Slava in v tem je neizbrisno trajen njihov spomin.

Lemontske drobtinice

1. "Zlata olimpijada."

Nad 350 oskrbovancev desetih katoliških domov za onemogle v naši škofiji se je zbralo 1. maja 1975 v Maryville Academy, Des Plaines, Ill., k "zlati olimpijadi". Tisti, ki so tekmovali v svojih zavodih in dobili "Blue Ribbons", so smeli potem tekmovali v "Golden Olympics". Leo Duffin, 77 let, in Lester Stephen, 82, sta zmagala v igranju biljarda. Mr. Duffin je sprejel iz rok kardinala Cody-a trojejo za Alvernia Manor. Z našimi o-

RIBA ZAZVONI — Vneti ribič-trnkar je navezal vrvice svojih trnkov tako, da vselej, ko se kaka riba ujame, zazvoni posebej nameščen zvonec. Slika je bila posneta na bregu Michiganskega jezera v Chicagu.

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašuje v Ameriški Domovini, je zanesljiv in pri njem kupujva."

skrbovanci je bila s. M. Cecilia Adamich, predstojnica. Umljivo, da smo vsi ponosni na naše stare junake, ki nočejo sedeti na zapečku in se še vedno zanimajo za šport. Ko grem skozi TV sobo, vidim, da tudi ženske odprejo televizor, da gledajo baseball, football in basketball, da se zanimajo za šport.

Pri nas tvorijo večino ženske. 42 jih je in samo 6 mož. Od 7. maja do 21. maja so razstavljale v "Museum of Science and Industry" krasna ročna dela vseh vrst. Seveda so sprejeli dela samo tistih, za katere so jim sodniki dali "blue ribbons" ali pa spricevala. Vsa umetnost pa je morala biti originalna.

Naše oskrbovanke, ki so dobile "blue ribbons", so: Anna Hitney 2, Catherine Johnson, Gertrude Mitchell in Wanda Skoney.

Častno spricevalo: Catherine Philip (Slovenka, New York) in Eloise Weaver.

Vsem nagrajencem naše čestitke!

2. K prazniku presv. Rešnjega Telesa:

Srce Jezusovo v zakramentu ljubezni, naša največja tolažba.

Katoličani verujemo v pričujočnost Jezusovo v tabernaklju. Verujemo, da je to isti Kristus, ki je nekoč hodil po zemlji in delil dobrote. Nobenega ni odklonil, prezl, se obrnil od njega. Vsi, ki so se mu približali z vero v srcih, so bili uslišani, pa naj je bila zadeva še tako zapletena in obupna na pogled. Sama dobrota, milina, ljubeznivost, sočutje, usmiljenje, razumevanje ga je bilo. Ali ni ob grobu prijatelja jokati? Ali mu ni žalost matere vdove segla v srce? Ni ji bilo treba prositi, naj ji obudi sina. Ali je zaprl srce Jauru? Vrnili mu je hčerko v življenje. Še večje čudeže je vršil v dušah svojih rojakov. Cahej, skopuh, morda tudi golju, se v trenutku spreobrne, ko sliši vablivo besedo iz Jezusovih ust. In grešnico, ki jo je ves Jeruzalem obsojal, njegovo

usmiljenje obudi iz greha, da zaživi v novo življenje, v največjo svetost. Magdalena postane prijateljica njegove Matere in njegova učenka. Mnogo je takih vzgledov v evangeliju, ko je pokazal svojo božjo in obenem svojo človeško naravo, v vsem njenimi krepostmi in čednostmi. Zato mu je tudi Oče dal javno priznanje: "To je moj ljubi Sin..."

Zdaj, ko je Jezus poveljčan v nebesih, še vedno časti in razveseljuje Očeta na zemlji. Skril se je pod podobo kruha in vina. Zaprl se je v tabernakelj, da do konca sveta vrši svoje poslanstvo dobrega Pastirja, da iz bližine vabi duše k sebi, da se okristijo z njegovo pričujočnostjo. Njegov cilj je bil in je vedno še posredovanje med Očetom in nami na zemlji, voditi v svetost. In s tem še vedno izpolnjuje Očetovo voljo, da še vedno lahko reče: "To je moj ljubi Sin, ki me razveseljuje."

Je še vedno dobri Pastir, kot se je sam imenoval, ki čaka duš, da bi jih vodil na dobro pašo. Ne samo čaka, naravnost zasleduje jih s svojo ljubeznijo, da jih najde, ako so zašle. Hrepeni po njih ljubezni in vrnitvi, da bi jih mogel kot trojejo pokloniti Očetu.

Njegovo Srce v presv. Evharistiji še vedno deluje, kot je delovalo nekoč v Palestini. Seveda sedaj nevidno, mistično. Še vedno otira solze vsem, ki se mu približajo z žalostjo. Lahkih korakov potolaženi odhajajo. Njegovo Srce je večje kot najhujše zemsko gorje. Kar je težkega, spremeni v lahkoto, grenkost v sladkost, onemoglost v moč, žalost v veselje.

Sv. Evharistija postane v solzni dolini košček nebes. Tu je mir, veselje, neminljiva sreča, ker je Jezusovo Srce vir vsega dobrega. Če pridemo k njemu potrta, nas dvigne k sebi, da pozabimo na žalost. Kadar skušamo pred tabernakljem izliti svoje srce, posebno še, kadar prejmemo sv. obhajilo in govorimo z njim o naših najbolj intimnih zadevah; ko se vdamo v njegovo voljo; bomo našli tolažbo v žalosti, strah se bo spremenil v zaupanje, trpljenje v veselje, mlačnost v gorečnost, mehkužnost v odpornost... Ako pa iščemo tolažbe pri ljudeh, bomo večkrat razočarani in bomo takrat lahko rekli: "Iskal sem tolažbe, pa je nisem našel." Jezus pa nikoli ne razočara. V njem je zdravilo; on spremeni trpljenje v zaslužnje. Zdravniki in uradniki imajo določene ure za sprejemanje strank. Pri tabernaklju nikoli ne potrkamo zaman. Jezus je vedno "doma", kot je bil tudi nekoč vedno na uslugo, ko je šel učil... Da, takrat je ozdravljaval bolezni; v tabernaklju ozdravlja duše in njih slabosti. Izganjal je hudobne duhove — zdaj varuje duše pred njimi. Ozdravljaval je gobavce — sedaj očisti duše, da se svetijo v snežni belini. V puščavi je nasitil tisoče lačnih s kruhom — zdaj hrani svoje verne z angel-skim kruhom. Tam je obujal mrtve — tu dela še večje čudeže, da obvaruje duše večne smrti. "Kdor je moje Meso in pije moje Kri, ima večno življenje..." Grešniki, mlačneži, svetniki, vsi brez izjeme smo vedno dobrodošli pri Jezusu.

Ce bi kdo dejal, da ima Jezus sedaj drugačno Srce, ko je njegovo Telo poveljčano, bi mu delal krivico. Z vidika odnosov do Očeta ga še vedno ljubi, kot ga je ljubil pred stoletji. Ista čustva goji do svojih tudi sedaj, kot jih je nekoč gojil do človeštva — zato, ker je Bog in človek. Kot Bog se ne spreminja, torej se tudi njegovo Srce ni spremenilo, ker je Srce Besede. Poskušajmo razumeti in verovati, da je v tabernaklju isti Bog in človek, ki so ga molili angeli nekoč in ki še tudi sedaj obdajajo v adoraciji njegov sator. Mi mu pa dolgujemo čestice, molitve, vero, zaupanje, spoštovanje in ljubezen.

Res, srečni so bili Judje, ki so smeli poslušati Jezusove pridige, mu slediti, se diviti njegovim čudežem in biti deležni njegove dobrote. Mnogo srečnejši smo mi. Njegovi poslušalci in občudovalci niso mogli biti z njim povsod, ob vsakem času, kadar bi hoteli. Mi pa ga imamo vedno med nami, če le hočemo. Kdo izmed Judov ga je smel povabiti v svoje srce? Kdo ga je smel prejeti v sv. obhajilu? Nikdo! Niti apostoli — šele, ko se je poslavljaj od njih, so ga smeli enkrat prejeti. Cahej ga je povabil v svojo hišo — a evharističnega srečanja in gostije ni mogel z njim praznovati, kot jo moremo mi obhajati.

Ko bi mi mogli vsaj malo slutiti in razumeti, kako zelo hrepeni evharistično Srce se združiti z nami! Kako zelo želi našega srečanja z njim, naše bližine, da bi mogel vltiti tolažbe v naša čisto tako žalostna, potrta srca... Da bi nas mogel opogumiti za nadaljne duhovne boje; da bi nas mogel navdušiti za dobro, da bi nas mogel podpreti v slabosti; da bi nam vtil zaupanja v svojo dobroto; da bi nam mogel pomagati v trpljenju in odvzeti bolečini ostrino. Vse, po čemer človeško srce hrepeni, najdemo vedno v evharističnem Srcu.

Vabilo Jezusovo: "Pridite k meni" velja vsem ljudem, ker smo vsi poklicani v svetost — ne samo duhovniki in redovnice. V tabernaklju bije božje Srce za nas vse...

Danes je praznik sv. Paskala, frančiškanskega brata, zavetnika evharističnih kongresov. Priporočimo se mu, naj nam izprosi vsaj malo take ljubezni do Evharistije, kot je gorela v njegovem srcu. Ko je ležal v krsti med pogrebno mašo, je še enkrat odprl oči, da je pozdravil sv. Hostijo, ki je bila celo njegovo življenje vsa sreča, vsa nebesa. Pravijo, da je še v grobnici zaropotal, ako se zakristan ni poklonil, ko je šel mimo oltarja. Kako bi ropotal šele sedaj po naših cerkvah!

s. M. Lavoslava

ZA SMEH

"Stric, ali ne stoji v Svetem pismu, da je treba hudo poplačati z dobrim?"

"Da, Mirko!"

"Potem pa mi daj dolar. Tvoja očala sem razbil..."

MALI OGLASI

NAPRODAJ V EUCLID

hiša z štirimi spalnicami za eno družino, 1½ kopalnica, velika jedilna soba, ognjišče v sprejemni sobi. Garaža za dva avta. Se prodaja za \$45.000. Kličite 943-3660 (85)

Iščejo stanovanje

Stiri-članska slovenska družina išče stanovanje v okolici cerkve Marije Vnebovzete v Collinwoodu.

Kličite 681-7758

(85)

V NAJEM

opremljena soba s kuhinjo se odda moškemu na 1523 E. 41 St. 391-4026

—(84)

WANT TO BUY

Small Tape Recorder, 3" Reel-to-reel, AC current; must be in good working condition. Call 361-4088 mornings only. Ask for Frank.

(x)

Help Wanted Male or Female

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available.

(x)

GOOD OPPORTUNITY

Good opportunity for one person or man and wife to manage bar of a Slovenian Home. Call any day after 6 p.m. — 442-0142 (Area Code 216).

(87)

Karl H. Waggenerl

LETO GOSPODOVO

Roman

PREVEDEL FRANCE KUNSTELJ

Le mene same niso mogli položiti v jamo, vidiš, to jim ni uspelo. Nekaj mesecev so me ljudje porivali od hiše do hiše. Kaj neki je bilo početi z deklico, še hrane nisem zaslužila. Ob lakoti in palici je šlo pol leta mimo oh, tega sem se učila že s svojimi šestimi leti, poprijela sem za vse, kjer sem kaj mogla, pri pranju in v hlevu, samo nikoli ni bilo zadosti. Končno se me je usmili nek brusač in me vzel s sabo v drugo vas, morebiti je bil ondi kdo od onih, ki so poznali ime moje matere. Neko sorodstvo sem vendarle morala imeti v vsem okolišu.

Toda ne, nikogar ni bilo najti v tisti vasi, tudi v naslednji ne, in zato sem ostala kar pri brusacu, vozila sem voziček in hodila po hišah za škarjami in polmljenimi dežniki. To ni bil moj najslabši čas, pravi Agata, če mislim na brusaca, samo pil ga je preveč in potlej je metal za mano svoje nože. No, in ko mi je bilo deset let ali že dvajset, vsekakor sem dobro zrasla za svojo starost, tedaj se je spet nekaj zgodilo. Ne vem, kako naj ti to povem, brusaca je obsedel hudobec ali kaj takega. In bežala sem pred njim sredi noči, to ti mora biti dovolj. Takrat sem poznala pota in steze, prišla sem daleč okoli v letih svoje mladosti, tudi v mesto, David, tja, kjer je zdaj tvoja mati. Da, le nikar ne misli, da stojim že od nekdaj tule v svoji prodajalnici. Mnogo sem naredila, pravi kramarica, prikopala sem se do tako rekoč poštenega imena. Samo svoje oči odprl, na pokopališču ga lahko bereš!

Tam leži kramar pod kamnom in čaka na Agato, ali nje ni. Grobar ga mora leto za letom kar naprej tolažiti. Potrpi, mu pravi, ne vrta mi zmeraj lukenj iz

CHICAGO, ILL.

AIR CONDITIONING
Sales-Service-Installations. Commercial & Residential. Call us and save \$\$\$\$.

H & S AIR CONDITIONING
2839 S. Harvey, Berwyn 788-3730

BILLER TYPIST
We need someone to process orders, type invoices and perform other related duties. Figure aptitude and good typing essential. Experience preferred, but will train right person. Pleasant working conditions, company paid health and life insurance.

Call Paul Agronin
722-2900
ARMAC ENTERPRISES
444 W. Ferdinand
an equal opportunity employer

zemlje, saj vendar nisi krt! Bo že prišla, zanesi se na to, to upiranje je samo ženska navada.

Pa je ona že doktorju pisala, v mestno bolnišnico.

Neopazno zdrči leto v jesen. In pridejo svetli dnevi, polni mehkega sija, še prav nič žalostni. Lastovke se zbirajo v listju češenj, čisto mlade so med njimi, ves dan se pehajo in vadijo svoje peruti za veliki polet. V leščevju čepe veverice, zadovoljno mlaskajo in vrtijo rjave orehe med svojimi urnimi šapami, zunaj po praznih poljih se podi veter. Človek misli, da je to še poletna sapica, saj ta čas hodiš še golorok po travnikih in v hrbet čutiš sončno toplino, pa ti prinese veter nenadoma nekaj pred noge, prvi rumeni javorjev list, samo enega. Vzameš ga s sabo in zatakneš za klobuk, ker je tako žilnat, ali čez nekaj dni je izgubil svojo vrednost, takih je pod drevjem vse polno.

Krompir kopljejo iz zemlje, zadnji poljski sad tega leta, ne tako svet in spoštljiv kakor žito, ali kljub temu je to blagoslov, pozen milosten dar Gospodov, ko je bila zemlja že polna trnja in prekleta. V teh tednih je mnogo zglednega dela. Gnoj izvažajo, v vsem okolišu močno diši po zdravi prebavi. Vaščani

SLADKORČKI? — Ne, pač pa vzorci ustnih ličil v podjetju Merle Norman v Los Angelesu.

stojе v štirih po skednjih in zložno mlatijo prav do hladnega večera, tako doni, kot bi v mraku dirjalo skozi krajino težko podkovano kljuse. Žito privablja vrabce in miši, za temi še podlasice, in povsod po potovcih čepe site mačke, zro bolešno predse in bljuvajo, da bi se kamen usmilil.

Župnik hodi po sadovnjaku gor in dol, bere brevir in pri tem škili za jabolki, dokler mu ni moči več zdržati se in si opase predpasnik in stopi na lestvo. Spodaj stoji David in jemlje jabolka iz mreže. Vsakega posebej odrigne s krpo, da se sveti, preden ga položi k drugim v jerbasa, in gorje, če ima eno samo črvo luknjico, takoj zgine brez usmiljenja v Davidov hlači ni žep. Včasih tudi župnik zgrabi zraven, vse, kar pade, je takisto neizpodbitno Davidova dlast. Toda zadnje jabolko od sle-

hernega drevesa prinese župnik sam dol. Z rokami ga prelomi na dvoje, in če se je v presečišču lepo preklalo je dobro znamenje in pomeni, da Bog ne bo nikogar odpoklical iz hiše, dokler ne bodo snedli zadnjega jabolka. Če imaš močne palce in si dober hišni oče moreš sebi in svojim pomagati na ta način do svetopisemske starosti.

Najlepše pa je delo pri plugu. Nekega jutra gre župnik v kolarnico in si obuje svoje cevaste škornje. To se zgodi samo dvakrat v letu, spomladi in jeseni, ves drugi čas vise škornji na klinu v kolarnici. Župnik jih potrebuje, da ima trdno stoji v brazdi, ali pa jih morebiti nosi le zato, ker je tudi njegov oče oral v škornjih, tako se je bil naučil.

David prižene vola iz hleva in ju vpreže; vajena sta svojega dela počasi se obračata in sto-

pata v zaprežne vrvi in pod kožo se jima premikajo mogočne kosti. Tudi njun korak je počasi, poln miru in potrpežljivosti, tako bi vlekla kar naprej prek vseh ograj do konca sveta, če bi David ne hodil ritenski pred njima. Ustavi ju njegov klic ali prijem za roge. Zmeraj nekaj zvečita v bledih gobcih, neko zeleno peno; in iz oči jima sije tiha otožnost, pa nista prav nič žalostna, samo neskončno miloljubna in nežna v svojem volovskem čustvu.

Župnik potisne lemež v trdo ledino, črna in sočna zemlja se odpre in prične se dolgo popotovanje, ne pustolovsko v širni svet, marveč korak za korakom v ozke četrti njive. Nežika hodi z vilami zraven pluga, gleda, da je črtalo čisto in pazi na to, da se gnoj enakomerno porazdeli. Iz brazd se dviga lepo dišče vonj, to je močan duh kakor

po novo pečenem kruhu, po našem redilnem, in taka je tudi gruda sama, lahka in drobljiva v roki. Krog vprege prijazno skakljajo ptici, in tam od zadaj nekje vabi petelin svoj kokodakajoči rod na polje; ni malo na to ponosen, da je kaj takega odkril: blagoslovljeno krajino dežnikov in ogrcev.

Dan zatem branajo in potlej njiva nekaj časa počiva, da jo prepoji rosa in rahel dež, preden

začne župnik sejati. Nazadnje zatakne sredi njive blagoslovljeno velikonočno oljko. Svoj kruh je zaupal zemlji, zdaj pa je treba prositi Gospoda, da ga bo čudežno pomnožil.

(Dalje prihodnjič)

Najstarejša tvorba
OKLAHOMA CITY, Okla. — Trdijo, da so Arbuckle gore ena najstarejših zemeljskih tvorbov v ZDA.

ZMAGOVALCI — Peter DePaolo, ki je zmagal pri Indianapolis 500 leta 1925, si ogleduje glave zmagovalcev teh dirk na Borg-Warner trofeji. Kraljica letošnjih dirk 19 let stara Kathryn Ball kaže njegov napis.

ELEGANTLY COTTON—Feminine, romantic and definitely cotton. This El Buzon design for Maid of Cotton Kathryn Tenkhoff combines the lustre of polished cotton with the influence of Eastern color and motif for a show-stopping ballgown. Double ruffles form the collar and cuffs, and the waist is accentuated with a cummerbund above the full, flowing skirt. Brilliant hues of scarlet, violet, indigo, and blue are starkly contrasted on the black ground.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znanke, so
največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

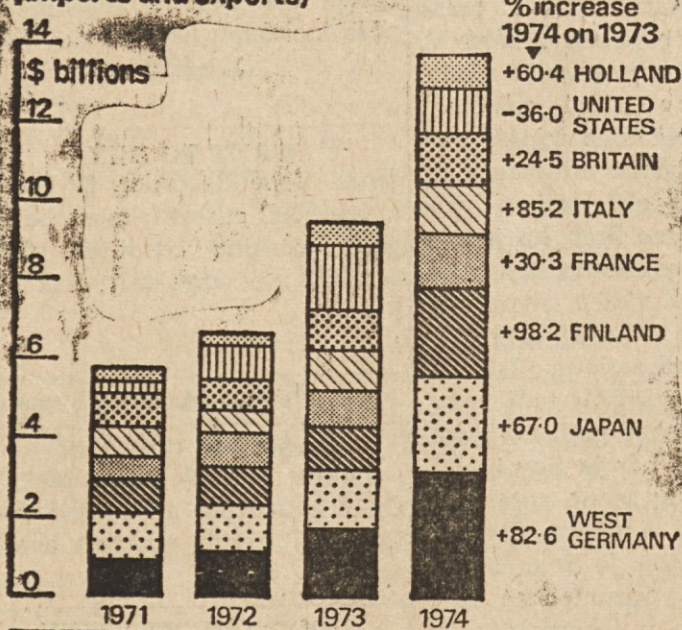
Naše cene so zmerne, postrežba
uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Up, but still not enough

Soviet trade with main western partners
(imports and exports)

London Economist News Service

AMERIŠKI DELEŽ SE JE ZMANJSAL — V sovjetski mednarodni trgovini sta lani močno porasla deleža Zahodne Nemčije in Japonske, med tem ko je delež ZDA padel za 36%. (Primerjaj sliko.)

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo